

## ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

SIR GORDON SLYNN

της 27ης Νοεμβρίου 1986 \*

*Κύριε πρόεδρε  
Κύριοι δικαστές,*

Με την υπό κρίση προσφυγή, η Acciaierie e Ferriere Lombarde Falck SpA (« Falck »), ιταλική βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα του ιδιωτικού τομέα, ζητεί από το Δικαστήριο την ακύρωση, δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, της από 1ης Αυγούστου 1985 απόφασης της Επιτροπής, με την οποία επιτράπηκε στην Ιταλία να χορηγήσει ορισμένες κρατικές ενισχύσεις στους παραγωγούς σιδήρου και χάλυβα. Η απόφαση αυτή φαίνεται ληφθείσα δυνάμει της απόφασης 2320/81/ΕΚΑΧ της Επιτροπής (« ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων ») (ΕΕ 1981, L 228, σ. 14), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 1018/85/ΕΚΑΧ (ΕΕ 1985, L 110, σ. 5), η οποία, αντικαθιστώντας την απόφαση 257/80/ΕΚΑΧ (ΟJ L 29, σ. 5), εισήγαγε τους κοινοτικούς κανόνες περί ενισχύσεων στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, ενόψει της παρατεταμένης και σοβαρής κρίσης που υφίστατο στην εν λόγω βιομηχανία.

Κατά το άρθρο 2 του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, τέτοιες ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς, εφόσον οι δικαιούμενοι ενισχύσεως « έχουν αναλάβει την εκτέλεση συνεκτικού και σαφούς προγράμματος αναδιαρθρώσεως, αναφερόμενου στα διάφορα στοιχεία αναδιαρθρώσεως (εκσυγχρονισμός, μείωση της ικανότητας παραγωγής και, κατά περίπτωση, οικονομική αναδιάρθρωση), ικανού να αποκαταστήσει την ανταγωνιστικότητά τους και να τις καταστήσει οικονομικά βιώσιμες, χωρίς ενίσχυση, υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς »· « το εν λόγω πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της συνολικής παραγωγικής ικανό-

τητας της επιχειρήσεως ή του συνόλου των δικαιουμένων ενισχύσεως επιχειρήσεων » και « οι ενισχύσεις δεν συνεπιφέρουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον ».

« 2. Κατά την εξέταση του ποσού και της εντάσεως των προγραμμάτων ενισχύσεων, η Επιτροπή δύναται να λαμβάνει υπόψη της, στο μέτρο που τούτο συμβιβάζεται με τους στόχους της παρούσας απόφασης, όλες τις άλλες ενισχύσεις που τυχόν έχουν ήδη χορηγηθεί στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση, καθώς και όλα τα μέτρα αναδιαρθρώσεως, τα οποία έχει ενδεχομένως αναλάβει (λάβει) η επιχείρηση. »

Τέθηκαν διάφορα κριτήρια για τα διάφορα είδη ενισχύσεων, για επενδύσεις, για το κλείσιμο, για τη λειτουργία, για την έρευνα και την ανάπτυξη και τον εφοδιασμό σε περίπτωση επείγοντος.

Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, τα προγράμματα ενισχύσεων έπρεπε να κοινοποιηθούν μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982, σύμφωνα δε με το άρθρο 2 (υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων), έπρεπε να εγκριθούν μέχρι την 1η Ιουλίου 1983 και να μη συνεπάγονται καμιά μεταγενέστερη της 31ης Δεκεμβρίου 1985 πληρωμή.

Η απόφαση 1018/85 της 19ης Απριλίου 1985 ανέφερε ότι αυτό που είχε γίνει φανερόν ότι οι στόχοι (της καλύτερης προσαρμογής της ικανότητας παραγωγής της Κοινότητας προς αντιμετώπιση της ζητήσεως και βελτίωση της δομής των επιχειρήσεων ούτως ώστε μέχρι το 1986, αφού θα είχαν εξυγιανθεί κάπως καλύτερα οι συνθήκες της αγοράς, θα ήταν οικονομικά βιώσιμες χωρίς ενίσχυση) θα επιτευ-

\* Μετάφραση από τα αγγλικά.

χθούν. Πάντως, η κατάσταση της αγοράς οδήγησε σε επιδείνωση της οικονομικής κατάστασής των επιχειρήσεων, που ήταν τόσο πιο πολύ σοβαρή όσο ήταν λιγότερο ανταγωνιστική η δομή τους. Απαιτούνταν συμπληρωματικές ενισχύσεις, ενώ « συμπληρωματικές ενισχύσεις μπορούν να εγκρίνονται από την Επιτροπή μόνο ενόψει οικονομικής αναδιάρθρωσης που αποσκοπεί να επαναφέρει τα οικονομικά βάρη στο επίπεδο των βαρών που έφεραν οι προσοδοφόρες επιχειρήσεις το 1984, ή που αποβλέπει στην κάλυψη του κόστους που προκύπτει από τις μειώσεις της ικανότητας παραγωγής ». Επομένως, προβλέφθηκε ότι τα προγράμματα ενισχύσεων μπορούσαν να κοινοποιηθούν μέχρι τις 31 Μαΐου 1985 (και όχι μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 1982) και ότι θα έπρεπε να εγκριθούν μέχρι την 1η Αυγούστου 1985 (και όχι μέχρι την 1η Ιουλίου 1983). Τέτοιες ενισχύσεις δεν πρέπει να συνεπάγονται πληρωμές μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1985.

Με το από 28 Μαΐου 1985 έγγραφο (ήτοι εντός της ταχθείσας προθεσμίας), ο αρμόδιος ιταλός υπουργός ενημέρωσε, σύμφωνα με την απόφαση 1018/85, την Επιτροπή για τις χρηματοοικονομικές προτάσεις της ιταλικής κυβέρνησης που ήταν αναγκαίες για την αναδιάρθρωση της ιταλικής βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της μετά το 1985· υπήρξαν προτάσεις για ενισχύσεις συμπληρωματικές εκείνων που επιτράπηκαν (υπό την επιφύλαξη συγκεκριμένων μειώσεων ικανότητας παραγωγής τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα) με τις αποφάσεις της Επιτροπής της 14ης και 29ης Ιουλίου 1983. Με το έγγραφο αυτό παρασχέθηκαν λεπτομέρειες για τις προτεινόμενες προσαρμογές — 150 δισεκατομμύρια λιρέτες (LIT) επιπλέον για το κλείσιμο ορισμένων επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα και επιπλέον 2 985 δισεκατομμύρια LIT για τη Finsider, που είναι κρατική επιχείρηση παραγωγής σιδήρου και χάλυβα. Εν συνεχεία,

προσέθετε ότι, αν καθίστατο σαφές ότι χρειάζονταν περαιτέρω μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας, η ιταλική κυβέρνηση θα ήθελε να συζητήσει με την Επιτροπή μια πληρέστερη και ριζικότερη ορθολογική αναδιάρθρωση του τομέα. Ενόψει αυτού και δεδομένου ότι ο κώδικας ενισχύσεων θα παρατεινόταν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1985, πρότεινε ότι θα ήταν ενδεδειγμένο να εξετάσει το σχηματισμό « σημαντικών συνεργιών » μεταξύ των διαφόρων ιταλών παραγωγών, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το στόχο περί συστηματοποίησης τελικώς των προβλημάτων που αφορούν σημαντικές στρατηγικές μονάδες. Κατέληξε δε ότι η προσέγγιση αυτή, έστω και αν δεν είναι ακόμα συγκεκριμένη ούτε τελική όσον αφορά το συνολικό της μέγεθος, θα έπρεπε να στηριχτεί σε απόφαση περί κλεισίματος και άλλων εγκαταστάσεων που θα απαιτούσε, από πλευράς χρημάτων, τουλάχιστον 550 δισεκατομμύρια LIT.

Οι « σημαντικές συνεργίες » που αναφέρονται στο από 28 Μαΐου 1985 έγγραφο περιελάμβαναν την κατανομή των μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας και άλλες προσπάθειες αναδιάρθρωσής μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών επιχειρήσεων και την εμπορική συνεργασία προς επίτευξη του σκοπού αυτού. Μια συζητηθείσα πρόταση ήταν ότι η Falck, ο μόνος ιταλός παραγωγός επίπεδων προϊόντων πέραν της Finsider, έπρεπε να κλείσει το εργοστάσιό της παραγωγής σύρματος και ταινιών στο Sesto San Giovanni με παραγωγική ικανότητα 730 000 τόνων ετησίως και να μεταφέρει την ποσόστωση παραγωγής της στη Finsider, η οποία τότε θα άνοιγε τη δεύτερή της σύγχρονη υψικάμιν, η οποία είχε παροπλιστεί κατόπιν επιμονής της Επιτροπής, στο εργοστάσιό της παραγωγής φαρδιών ταινιών θερμής ελάσεως στο Bagnoli. Αυτό θα αύξανε την παραγωγή στο Bagnoli κατά, προφανώς, 800 000 τόνους ετησίως που θα αντισταθμιζόταν με το κλείσιμο μιας παλιάς εγκαταστάσεως παραγωγής στεφανιών στο Bagnoli με ικανότητα παραγωγής 400 000 τόνων ετησίως.

Η Falck είχε ήδη, κατά το 1984 και 1985, επιστήσει την προσοχή του υπουργού και της Επιτροπής για τα προβλήματα που αντιμετώπιζε, την ενίσχυση που χρειαζόταν και για το τι θεωρούσε διακριτική μεταχείριση — υπέρ της Finsider και εις βάρος της — όσον αφορά τόσο τις προηγούμενες ενισχύσεις όσο και τις μειώσεις παραγωγής ως προς τις οποίες ισχυρίστηκε ότι νόθευαν τον ανταγωνισμό. Ζήτησε από την ιταλική κυβέρνηση να προτείνει στην Επιτροπή ενίσχυση 300 δισεκατομμυρίων LIT για τη χρηματοοικονομική της αναδιάρθρωση.

Κατόπιν ανταλλαγής τηλετυπημάτων μεταξύ της κυβερνήσεως και της Επιτροπής κατά τις αρχές Ιουλίου, η κυβέρνηση με τηλετύπημα της 22ας Ιουλίου 1985 πρότεινε όπως η Επιτροπή εγκρίνει δύο διαζευκτικά προγράμματα: α) αν η σχολιασθείσα «συνεργία» επιτυγχανόταν, τότε, επιπλέον των 150 δισεκατομμυρίων LIT για τον ιδιωτικό τομέα και 2 985 δισεκατομμυρίων LIT για τη Finsider, θα χρειαζόνταν ακόμη 550 δισεκατομμύρια LIT όχι μόνο για να διευκολυνθεί η «συνεργία» από συνεισφορές σε κλεισίματα σε τομέα παραγωγής επίπεδων προϊόντων, αλλά και για περαιτέρω δυνατά κλεισίματα εργασιακών στον τομέα παραγωγής μακρών προϊόντων και πράξεων χρηματοοικονομικής διαρθρώσεως στον ιδιωτικό τομέα, σύμφωνα με την απόφαση 1018/85· β) αν δεν ήταν δυνατή η επίτευξη της «συνεργίας», τότε τα 550 δισεκατομμύρια LIT θα έπρεπε να μειωθούν κατά το τμήμα εκείνο που αναφέρεται στα κλεισίματα των επιχειρήσεων στον τομέα επίπεδων προϊόντων, για το οποίο ελέγχθη ότι ήταν περίπου το μισό των 550 δισεκατομμυρίων LIT.

Με το από 1 Αυγούστου 1985 έγγραφό της προς την ιταλική κυβέρνηση, η Επιτροπή έδωσε την απόφασή της. Αν επιτυγχανόταν η

«συνεργία», θα εγκρίνονταν ενισχύσεις 3 141,9 δισεκατομμυρίων LIT για τη Finsider και 600 δισεκατομμυρίων LIT για τον ιδιωτικό τομέα, υπό την επιφύλαξη ειδικών μειώσεων της ικανότητας παραγωγής 400 000 τόνων από τη Finsider, 600 000 τόνων προϊόντων ελάσεως στον ιδιωτικό τομέα και 330 000 τόνων συνεπεία της «συνεργίας». Αν δεν επιτυγχανόταν η «συνεργία», η Finsider επρόκειτο να λάβει το ίδιο ποσό ενισχύσεων, αλλά να μειώσει την ικανότητα παραγωγής της κατά 800 000 τόνους. Ενισχύσεις 50 δισεκατομμυρίων LIT, πλέον επίσης 275 δισεκατομμυρίων LIT, που αποτελεί το μισό του ποσού που προοριζόταν για τη χρηματοδότηση των κλεισιμάτων επιχειρήσεων σε περίπτωση «συνεργίας», εγκρίθηκαν επί τη βάσει του ότι προβλέπονταν περαιτέρω μειώσεις εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη «συνεργία». Η έγκριση πάντως αυτών των 275 δισεκατομμυρίων LIT εξαρτιόταν από το αν η ιταλική κυβέρνηση ικανοποιούσε την Επιτροπή στο ότι το ποσό θα κατανεμόταν ακριβοδίκαια και ότι είχαν επιτευχθεί στον ιδιωτικό τομέα μειώσεις παραγωγικής ικανότητας 350 000 τόνων. Δεν προσδιορίστηκε ακριβής μείωση της παραγωγικής ικανότητας για τη Falck, σε περίπτωση μη επιτεύξεως «συνεργίας», καίτοι η Falck φοβήθηκε ότι θα της επιβάλλονταν περαιτέρω μειώσεις. Η Επιτροπή ανέφερε ότι το αίτημα που περιείχε το από 22 Ιουλίου 1985 τηλετύπημα, να χρησιμοποιηθεί τμήμα ή το σύνολο των 275 δισεκατομμυρίων LIT για χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση, ήταν απαράδεκτο, διότι τέτοιο αίτημα δεν αναφερόταν στο από 28 Μαΐου 1985 έγγραφο και επομένως ήταν εκπρόθεσμο.

Πράγματι, η Falck δεν αποδέχτηκε την πρόταση που της έγινε από την ιταλική κυβέρνηση και, δεδομένου ότι απορρίφθηκαν οι αντιπροτάσεις της για υψηλότερη επιχορήγηση και μια τιμή για τη μεταφορά της ποσοστώσεως στο Sesto San Giovanni, δεν επιτεύχθηκε καμιά συμφωνία. Η Falck είχε ήδη, με το από 1 Ιουλίου 1985 έγγραφο, ενημερώσει την Επιτροπή ότι η βιωσιμότητά της εξαρτιόταν από κατάλ-

ληλες ενισχύσεις και, αν δεν της χορηγούνταν ενισχύσεις, θα προσέφευγε στο Δικαστήριο. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι δεν ικανοποιήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής, άσκησε την παρούσα προσφυγή.

Ο πρώτος λόγος της ακυρώσεως συνίσταται στο ότι η από 1η Αυγούστου 1985 απόφαση πρέπει να ακυρωθεί διότι ισοδυναμεί με διακριτική εφαρμογή του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων όπως έχει τροποποιηθεί. Εξάλλου, η Επιτροπή αρνήθηκε να λάβει υπόψη την κοινοποίηση προγράμματος ενισχύσεων για οικονομική αναδιάρθρωση που περιείχετο στο από 22 Ιουλίου 1985 τηλετύπημα, καθόσον η εν λόγω κοινοποίηση ήταν εκπρόθεσμη, αφού η τελευταία ημερομηνία για την εν λόγω κοινοποίηση ήταν η 31η Μαΐου· περαιτέρω, θεώρησε εμπρόθεσμη μια πρόταση που έγινε με το ίδιο τηλετύπημα περί χορηγήσεως ενισχύσεως 275 δισεκατομμυρίων LIT για κλεισίματα στον ιδιωτικό τομέα, πρόταση μη περιεχομένη αυτή καθαυτή στο από 28 Μαΐου 1985 έγγραφο.

Επομένως, το πρώτο ερώτημα που ανακύπτει είναι αν οι δύο αυτές προτάσεις ήταν εκπρόθεσμες. Όπως τη διαβάξω, η πρόταση περί χορηγήσεως ενισχύσεως στον ιδιωτικό τομέα που σκιαγραφείται στο από 28 Μαΐου 1985 έγγραφο περιορίζεται σε ό,τι χρειάζεται για τα κλεισίματα εργοστασίων. Δεν καλύπτει καθόλου την οικονομική αναδιάρθρωση. Η πρόταση αυτή πρωτοεμφανίστηκε στο από 22 Ιουλίου 1985 τηλετύπημα και κοινοποιήθηκε εκπρόθεσμα. Στο έγγραφο καθίσταται σαφές ότι σχεδιαζόταν ενίσχυση για κλεισίματα εργοστασίου, πλην όμως βάσει του ότι θα προέκυπε από συνεργασία μεταξύ των διαφόρων παραγωγών. Στο τηλετύπημα υπάρχουν δύο εναλλακτικές λύσεις. Η μία συνίστατο σε πρόταση ενισχύσεως για μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας αν υπήρχε συνεργασία και η άλλη αν δεν υπήρχε. Αυτή που υλοποιήθηκε ήταν η δεύτερη.

Αν πρόκειται να υιοθετηθεί μια τυπολατρική προσέγγιση, μπορεί προφανώς να λεχθεί ότι η δεύτερη αυτή εναλλακτική λύση δεν εκφραζόταν σαφώς στο έγγραφο.

Μου φαίνεται ότι η απόφαση του Δικαστηρίου 214/83, Γερμανία κατά Επιτροπής (απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 1985, Συλλογή σ. 3053), αναφέρει πάντως ότι δεν πρέπει να ληφθεί μια τυπολατρική άποψη. Η υπόθεση αυτή αφορούσε το δεύτερο κώδικα ενισχύσεων, πλην όμως η θέση επί του σημείου αυτού πρέπει να είναι η ίδια όσον αφορά το δεύτερο κώδικα ενισχύσεων όπως έχει τροποποιηθεί. Το Δικαστήριο έκρινε ότι: «Τα "προγράμματα" που έπρεπε να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή πριν από τις 30 Σεπτεμβρίου 1982 έπρεπε να αναφέρον, στο πλαίσιο ενός προγράμματος αναδιάρθρωσεως, τον ακριβή τύπο, το σκοπό και τη σχεδιαζόμενη χρησιμοποίηση της ενισχύσεως, χωρίς να απαιτείται ο ακριβής καθορισμός του ποσού που ζητείται να εγκριθεί. Καίτοι είναι αληθές ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να καθορίσει αν μια ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, χωρίς να γνωρίζει ποιας τάξεως είναι τα ποσά της σχεδιαζομένης ενισχύσεως, η γνώση του ακριβούς ποσού δεν είναι, ωστόσο, αναγκαία κατά το πρώτο στάδιο ελέγχου των προγραμμάτων ενισχύσεων. Τα ποσά αυτά, λοιπόν, μπορούσαν να διευκρινιστούν μεταγενέστερα.

Συνεπώς, το γεγονός ότι το ποσό των ενισχύσεων που ενέκρινε τελικά η Επιτροπή υπερβαίνει το ποσό που είχε κοινοποιηθεί στις 30 Σεπτεμβρίου 1982 δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, εκτός αν η αύξηση που πραγματοποιήθηκε μετά την ημερομηνία αυτή μεταβάλλει τη φύση της σχεδιαζομένης ενισχύσεως και, συνεπώς, το εφαρμοζόμενο πρόγραμμα δεν είναι το ίδιο με εκείνο που είχε κοινοποιηθεί» (σκέψεις 50 και 51 της αποφάσεως).

Μπορεί εν προκειμένω να λεχθεί ότι η παρούσα υπόθεση αποτελεί το αντίστροφο της υποθέσεως στην οποία είχε ασκηθεί προσφυγή κατά της Γερμανίας. Εν προκειμένω, ένα κατά προσέγγιση μέγεθος 550 δισεκατομμυρίων LIT δόθηκε στο έγγραφο και η Επιτροπή δέχτηκε, υπό το φως της προτάσεως που υπήρχε στο τηλετύπημα, ότι, αν υπήρχε «συνεργία», θα μπορούσε να εγκριθεί ενίσχυση 550 δισεκατομμυρίων LIT και, αν δεν υπήρχε «συνεργία», το ποσό της ενισχύσεως θα ήταν περίπου το μισό του εν λόγω ποσού. Μπορεί επίσης να λεχθεί ότι το έγγραφο της 28ης Μαΐου δεν διευκρίνισε, στο πλαίσιο ενός προγράμματος αναδιάρθρωσεως, τον τύπο, το σκοπό και τη σχεδιαζόμενη χρησιμοποίηση της ενισχύσεως. Εξάλλου, «προσδιόρισε» πράγματι ότι η ενίσχυση είχε προταθεί για μείωση της παραγωγικής ικανότητας που απορρέει από κλεισίματα εργοστασίων. Εκείνο που είχε σχεδιαστεί ήταν να επιτύχει την εν λόγω μείωση η συνεργασία, αλλά ο ουσιώδης σκοπός υπήρξε η μείωση της παραγωγικής ικανότητας από κλεισίματα εργοστασίων. Όταν υποβλήθηκαν οι προτάσεις με το τηλετύπημα, η παραγωγική ικανότητα υπήρξε αντικείμενο συζητήσεως επί εναλλακτικών βάσεων, η δε Επιτροπή το δέχτηκε κατ' αυτό τον τρόπο. Δεδομένου ότι οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί δεν μπόρεσαν να συμφωνήσουν, χορηγήθηκε ενίσχυση για μείωση της παραγωγικής ικανότητας, μη έχουσα σχέση με τη μείωση που επέρχεται κατόπιν συνεργασίας. Είναι ατυχές το ότι δεν μπόρεσε να επιτευχθεί συνεργασία, πλην όμως φρονώ ότι αυτό που συνέβη μετά τις 31 Μαΐου, ακόμη κι αν επρόκειτο να επιτευχθεί μια παραλλαγή της αρχικής προτάσεως όσον αφορά τον τρόπο, συνεπάγεται «τη μεταβολή της φύσεως της προταθείσας ενίσχυσης», οπότε «το πρόγραμμα που τέθηκε σε εφαρμογή δεν ήταν πλέον το κοινοποιηθέν». Η ουσία του θέματος ήταν ότι ενίσχυση έπρεπε να χορηγηθεί για μείωση της παραγωγικής ικανότητας που απορρέει από κλεισίματα εργοστασίων. Επομένως, δεν δέχομαι ότι η πρόταση ενισχύσεως για κλεισίματα εργοστασίων, έστω κι αν δεν ήταν δυνατή η επίτευξη συνεργασίας, πρέπει να θεωρηθεί εκπρόθεσμη.

Συνεπώς, δεν δέχομαι ότι υπήρξε δυσμενής διάκριση εις βάρος της Falck, όσον αφορά τον τρόπο που έγινε η εφαρμογή των προθεσμιών.

Αν κατέληγα στο αντίθετο συμπέρασμα, μου φαίνεται ότι θα έπρεπε να δεχτώ ότι έπρεπε να ακυρωθεί η έγκριση χορηγήσεως ενισχύσεως 275 δισεκατομμυρίων LIT· αν ακυρωθεί η απόφαση ότι ήταν εκπρόθεσμη η προταθείσα ενίσχυση για οικονομική αναδιάρθρωση της Falck, σήμερα είναι πάρα πολύ αργά να εγκριθεί ή να καταβληθεί η ενίσχυση σύμφωνα με τους όρους του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων όπως έχει τροποποιηθεί. Η οικονομική αναδιάρθρωση δεν αποτελεί μια επιτρεπόμενη κατηγορία ενισχύσεων σύμφωνα με την απόφαση 3484/85/ΕΚΑΧ της Επιτροπής (ΕΕ 1985, L 340, σ. 1) που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα για την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1986 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1988.

Εν πάση περιπτώσει, δεν δέχομαι ότι υπήρξε ασυνέπεια στην απόφαση της Επιτροπής, καθότι στην εγκριθείσα ενίσχυση, αν υπήρξε συνεργασία, περιελήφθη ένα ποσό για οικονομική αναδιάρθρωση. Τα 550 δισεκατομμύρια LIT που ζητήθηκαν αρχικά και εγκρίθηκαν αφορούσαν μόνο τη μείωση της παραγωγικής ικανότητας, έστω κι αν το από 22 Ιουλίου τηλετύπημα πρέπει να θεωρηθεί ότι προσορίζει μέρος του ποσού αυτού για οικονομική αναδιάρθρωση.

Ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως της Falck συνίσταται στο ότι ό,τι ενέκρινε η Επιτροπή αποτελούσε παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως του άρθρου 4, παράγραφος β), της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του θεμιτού ανταγωνισμού. Ειδικότερα, η Falck επικαλείται την όγδοη αιτιολογική σκέψη του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, η οποία απαιτεί ότι, κατά την εκτίμηση των ενισχύσεων, «δεν πρέπει να εφαρμόζεται καμιά διάκριση μεταξύ επιχειρή-

σεων, ιδιαίτερα σε συνάρτηση με τον τύπο ιδιοκτησίας τους, είτε δηλαδή είναι δημόσιες είτε ιδιωτικές». Ο ισχυρισμός της Falck είναι ότι, εν προκειμένω, στο δημόσιο τομέα δόθηκαν μεγάλα ποσά, ενώ αυτή δεν έλαβε τίποτα. Κατά συνέπεια, εφόσον συγκεκριμένα αυτή είναι ο μόνος ανταγωνιστής της Finsider όσον αφορά τα επίπεδα προϊόντα, η δύναμη ανταγωνισμού της έχει θιγεί τόσο σοβαρά ώστε να μην μπορεί να συνεχίσει.

Η Επιτροπή φαίνεται να αντιτείνει ότι είναι σε θέση μόνο να εγκρίνει παρά να υποκινεί προγράμματα ενισχύσεων και ότι, αν υπάρχει δυσμενής διάκριση, οφείλεται σε σφάλμα του κράτους μέλους που υπέβαλε το πρόγραμμα. Κατά τη γνώμη μου, αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει πλήρη απάντηση. Ότι γίνεται μέσω ενισχύσεων, μπορεί να ευνοεί μια εταιρία και να μην ευνοεί κάποια άλλη. Αλλά, αν υπάρχει προδήλως διάκριση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η Επιτροπή οφείλει να μην εγκρίνει, κατά τη γνώμη μου, τις ενισχύσεις, όπως πολύ περισσότερο, δεν πρέπει να τις εγκρίνει, αν πείθεται ότι οι ενισχύσεις συνεπάγονται νοθεύσεις του ανταγωνισμού ή επηρεάζουν τους όρους των συναλλαγών, κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Αυτό συμβαίνει ιδίως σε περιπτώσεις όπως η παρούσα, όπου η ιταλική κυβέρνηση πρότεινε ενίσχυση για τη Falck ασχέτως του αν υπήρχε ή όχι «συνεργία», έστω κι αν στην τελευταία περίπτωση επί βάσεως περιλαμβανουσας ενίσχυση για οικονομική αναδιάρθρωση.

Η Falck έδωσε λεπτομερή στοιχεία για την ικανότητα παραγωγής της (προκειμένου να αποδείξει ότι το μέγεθός της ανέρχεται στο 10 % περίπου της Finsider), των περικοπών στις οποίες υποχρεώθηκε να προβεί πριν από την έκδοση της παρούσας απόφασης (75 % εκείνων στις οποίες πρόβλεψε η Finsider) και

των ενισχύσεων που έχει λάβει (1 % εκείνων που δόθηκαν στη Finsider). Παραπονείται επίσης ότι, ενώ οι προηγούμενες μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας της Finsider είχαν ληφθεί υπόψη από την Επιτροπή, οι μειώσεις της Falck δεν ελήφθησαν.

Στην υπόθεση Γερμανία κατά Επιτροπής (που προαναφέρθηκε), το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι δεν υπάρχει κανένας απαρέγκλιτος κανόνας που πρέπει να εφαρμόζει η Επιτροπή όταν αποφασίζει αν μια ενίσχυση πρέπει να χορηγηθεί και ποιο θα πρέπει να είναι το ύψος της.

«... οι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν, κατά την εφαρμογή του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων, τα συγκεκριμένα ποσά των εγκρινόμενων ενισχύσεων, δεν περιορίζονται μόνο στον αριθμό των τόνων παραγωγικής ικανότητας που πρέπει να περιοριστεί, αλλά περιλαμβάνουν και άλλα στοιχεία, τα οποία ποικίλλουν από τη μια περιοχή της Κοινότητας στην άλλη, όπως οι προσπάθειες αναδιάρθρωσεως που έχουν υλοποιηθεί πριν από το 1980, τα περιφερειακά και κοινωνικά προβλήματα που προκαλεί η κρίση της βιομηχανίας σιδήρου και χάλυβα, η τεχνολογική εξέλιξη και η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις απαιτήσεις της αγοράς».

Νομίζω ότι δεν μπορεί να ληφθεί, όπως φαίνεται να ισχυρίζεται η Falck, απλώς ότι έπρεπε να λάβει ποσό αναλογικά ισοδύναμο με εκείνο που χορηγήθηκε στη Finsider ή ότι το περί δικαιοσύνης αίσθημα επιβάλλει να λάβει μια προσήκουσα αναλογία της ενισχύσεως που χορηγήθηκε στη Finsider για οικονομική αναδιάρθρωση, έστω κι αν η αίτηση για λογαριασμό της Falck κοινοποιήθηκε εκπρόθεσμα.

Μολονότι δεν έχω πειστεί από την εξήγηση της Επιτροπής όσον αφορά το γιατί οι προηγούμενες μειώσεις παραγωγικής ικανότητας της Falck δεν ελήφθησαν υπόψη, δεν νομίζω ότι αυτό αρκεί προς απόδειξη παραβίασας των δύο αρχών των οποίων γίνεται επίκληση σχετικά με την παρούσα απόφαση. Η κατάσταση πρέπει να εξεταστεί στο σύνολό της. Η Επιτροπή, κατά τη γνώμη μου, προέβαλε λόγους οι οποίοι δικαιολογούν *prima facie* τη ληφθείσα απόφαση. Είναι σαφές ότι, αν η Falck είχε μπορέσει να συμφωνήσει σε προτάσεις για συνεργασία, θα ελάμβανε ουσιαστική ενίσχυση. Δεδομένου ότι δεν μπόρεσε, για λόγους οι οποίοι μπορεί κάλλιστα να ευσταθούν, δεν έλαβε καμιά ενίσχυση, αλλ' εξίσου δεν της επιβλήθηκε (διαφορετικά απ' ό,τι συνέβη με τη Finsider) να προβεί σε οποιαδήποτε μείωση της ικανότητας παραγωγής.

Η Falck έχει το βάρος αποδείξεως ότι παραβιάστηκαν οι αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και του θεμιτού ανταγωνισμού. Από τα ενώπιον του Δικαστηρίου αποδεικτικά στοιχεία, δεν πείθομαι ότι αυτό έχει αποδειχτεί. Η χορήγηση ενισχύσεων πιθανολογείται ότι έχει κάποια επίδραση στον ανταγωνισμό· δεν αποδείχτηκε ότι υπήρξε τέτοια νόθευση αντίθετα προς το κοινό συμφέρον.

Ως τρίτο λόγο ακυρώσεως η Falck προβάλλει το επιχείρημα ότι δεν υπήρχε κανένα συστηματικό και ειδικό πρόγραμμα αναδιαρθρώσεως, ούτως ώστε η προσβαλλόμενη απόφαση να πάσχει από έλλειψη αιτιολογίας. Η Επιτροπή αξίωσε να ενημερωθεί για την έκβαση των προτάσεων της ιταλικής κυβερνήσεως για συνεργασία μέχρι τις 30 Οκτωβρίου. Κατά συνέπεια, δεν μπόρεσε να διαπιστώσει αν είχαν πληρωθεί οι προϋποθέσεις που απαιτεί ο δεύτερος κώδικας ενισχύσεων όταν έλαβε την απόφασή της, δεδομένου μάλιστα ότι η Finsider επρόκειτο να λάβει το ίδιο ποσό ασχέτως του αν είχε επιτευχθεί «συνεργία» ή όχι.

Επομένως, με την προσφυγή της, η Falck δεν βάλλει τόσο πολύ κατά του περιεχομένου του εγγράφου της 28ης Μαΐου (λέγοντας ότι δεν αποτελούσε καθόλου κοινοποίηση των προγραμμάτων χορηγήσεως ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, οπότε η όλη δίκη δεν θα είχε κανένα πρακτικό αποτέλεσμα), όσο τις διατάξεις της τελικής αποφάσεως βάσει των διαθεσίμων κατά τη φάση εκείνη στοιχείων.

Μολονότι το θέμα δεν συζητήθηκε, προσωπικά έχω πειστεί ότι η έλλειψη αιτιολογίας θεμελιώνει οπωσδήποτε προσφυγή δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Πάντως, απομένει προς εξέταση το αν υπήρξε πρόγραμμα που έπρεπε να εγκριθεί από την Επιτροπή.

Δεν χωρεί αμφιβολία ότι το από 28 Μαΐου έγγραφο αποτελούσε, πλην της προτάσεως για τη Finsider, απόπειρα χωρίς λεπτομέρειες. Πάντως, αναφέρει πράγματι ότι η κυβέρνηση θεώρησε αναγκαία μια μείωση της παραγωγικής ικανότητας με κλεισίματα εργοστασίων στο κόστος των 550 δισεκατομμυρίων LIT, έστω κι αν τα συγκεκριμένα κλεισίματα πραγματοποιούνταν με συνεργασία. Μέχρι το χρόνο λήψεως της αποφάσεώς της, η Επιτροπή είχε περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία για τα εναλλακτικά προγράμματα πάνω στα οποία θα μπορούσε να ενεργήσει. Κατά τη γνώμη μου, δεδομένου ότι η συνεργασία εξακολουθούσε να τελεί υπό συζήτηση και ήταν επιθυμητή αν μπορούσε να επιτευχθεί, δικαιούταν να εγκρίνει το πρόγραμμα στην εναλλακτική μορφή και να εξαρτήσει την έγκρισή της από τις τελικές λεπτομέρειες σχετικά με τη «συνεργία» την οποία θα επεξεργάζονταν οι επιχειρήσεις μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1985.

Η απόφαση προσδιορίζει λεπτομερώς τις μεταβολές που πρέπει να γίνουν, αν επιτευχθεί η «συνεργία», και εξηγεί, υπό το φως των προηγούμενων μειώσεων ικανότητας παραγωγής και ενισχύσεων, το αποτέλεσμα επί της Finsider. Νομίζω, πάντως, ότι περιττεύει να εξετάσω με λεπτομέρεια αν επαρκούσαν οι ακριβείς όροι της εγκρίσεως της «υποθέσεως περί συνεργίας», καθόσον στην πραγματικότητα δεν επιτεύχθηκε «συνεργία».

Εκείνο που είναι πιο σημαντικό είναι το αν το τελικώς υιοθετηθέν πρόγραμμα, χωρίς καμιά «συνεργία», ήταν επαρκές.

Η απόφαση προσδιορίζει την απαιτούμενη μείωση της παραγωγικής ικανότητας και το ποσό της ενισχύσεως που πρέπει να χορηγηθεί, υπό την προϋπόθεση ότι θα πειστεί η Επιτροπή εγκαίρως σε σχέση με τις καταβολές ενισχύσεων που πρέπει να γίνουν εντός της τασσόμενης προθεσμίας όταν θα τηρούνταν οι κανόνες του δεύτερου κώδικα ενισχύσεων. Δεν παρέχει λεπτομέρειες ως προς τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να γίνουν οι εν λόγω μειώ-

σεις της παραγωγικής ικανότητας ή για το πώς θα κατανεμηθούν οι ενισχύσεις. Θα ήταν πολύ προτιμότερο αν οι προτάσεις είχαν διατυπωθεί λεπτομερώς ευθύς εξαρχής. Πάντως, αναφέρονται το γενικό πρόγραμμα στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, ο τύπος της ενισχύσεως, ο σκοπός και η προτεινόμενη χρησιμοποίηση της ενισχύσεως (για τη μείωση της παραγωγικής ικανότητας). Μολονότι η υπό κρίση υπόθεση αποτελεί μια οριακή υπόθεση όσον αφορά την εφαρμογή του κώδικα, θα δεχόμουν ότι, υπό το φως των προηγούμενων αποφάσεων της Επιτροπής το 1983 και των μετέπειτα μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας και των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν, η Επιτροπή δικαιούταν να προβεί στην έγκριση περαιτέρω μειώσεως 350 000 τόνων και 275 δισεκατομμυρίων LIT συν 50 δισεκατομμυρίων LIT για τον ιδιωτικό τομέα, υπό την προϋπόθεση ότι θα επείθετο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου ότι η λεπτομερής αίτηση θα ήταν σύμφωνη με τον κώδικα. Δεν νομίζω ότι πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση βάσει του επικαλούμενου τρίτου λόγου.

Ενόψει όλων αυτών των περιστάσεων, φρονώ ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να καταδικαστεί η Falck στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής.